

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos LXXXV. — Izdan in razposlan 20. dne junija 1916.

Vsebina: Št. 186. Ukaz, s katerim se uravnava promet s kavo.

186.

Ukaz ministra za notranje stvari v porazumu z udeleženi ministri z dne 18. junija 1916. l.,

s katerim se uravnava promet s kavo.

Na podstavi cesarskega ukaza z dne 10. oktobra 1914. l. (drž. zak. št. 274) se zaukazuje tako:

§ 1.

Za izvrševanje naredb za uravnavo prometa s kavo se poslužuje ministrstvo za notranje stvari po c. kr. ministrstvu za notranje stvari poverjenega vojnega središča za kavo, družba z o. z. s sedežem na Dunaju, l., ElisabethstraBe št. 1 (središče za kavo).

§ 2.

Kdor ima 100 kg in več sirove ali žgane kave zase ali za druge v hrambi, je dolžen naznaniti te zaloge po stanju 20. dne junija 1916. l. najdalje do 27. dne junija 1916. l. političnemu okrajnemu oblastvu, v čigar uradnem okraju so te zaloge.

Množine, ki so 20. dne junija 1916. l. na prevozu, mora naznaniti prejemnik v treh dneh po prejemu.

Zaloge, ki so v hrambi države (carinskih uradov, državnih skladovnic) ali javnih prevoznih podjetij, se naznanijo središču za kavo na podstavi razpisov, ki jih izdadó udeležena ministrstva.

Od naznanilne dolžnosti so izvzete zaloge, ki so v hrambi vojaške uprave.

Kava v zmislu tega ukaza je sirova ali žgana bobova kava ter vsaka zmes iz nje z drugimi izdelki.

§ 3.

Za naznanila je porabljeni edinole obrazce, ki so jih založila politična okrajna oblastva in občinska predstojništva. Naznanila je podajati v dveh izvodih. Ako se pošiljajo po pošti, jih je oddati na pošto najkasneje dne pred potekom naznanilne dolžnosti. Eden izvod ostane na političnem okrajnem oblastvu, drugega naj vpošlje to oblastvo takoj središču za kavo.

§ 4.

Izpolnjevanje naznanilne dolžnosti nadzorujejo politična okrajna oblastva. Organi, katerim je naročeno invrševanje kontrole (finančna straža, orožništvo), imajo pravico vstopiti v hrambene prostore, vpogledati poslovne knjige in poizvedovati zaloge. Stranke so dolžne opravljati potrebna pomožna dela.

Vzorec
priloga A.

§ 5.

Vse zaloge kave, ki jih je naznaniti po § 2, so dejane pod zaporo z dnem, katerega dobi ta ukaz moč.

Zapora ima učinek, da se pod zaporo dejane zaloge ne smejo niti podelovati, porabljati, prosto-voljno ali prisilno otuževati, niti se ne sme dru-gače razpolagati z njimi, ako niso izjeme določene v tem ukazu.

Pravna opravila, ki grešé zoper to prepoved, so nična.

Hranilci pod zaporo dejanih zalog so dolžni skrbeti za to, da se ohranijo.

§ 6.

Kupne in dobavne pogodbe o kavi, ki so bile sklenjene, preden je dobil ta ukaz moč, nimajo moči, kolikor še niso izpolnjene.

Pravica zahtevati izpolnitev ali odškodnino, ker se pogodba ni izpolnila, se ne more uve-ljavljati.

Zahteve zaradi neizpolnjene pogodbe, ki so nastale pred pričetkom veljavnosti tega ukaza, ostanejo neizpremenjene, toda kupec ne more za-htevati izpolnitve, temveč le odškodnino.

Na terminske kupčije s kavo, ki jih je v zmislu § 1 ministrstvenega ukaza z dne 19. de-cembra 1914. l. (drž. zak. št. 346) izpolniti z efektivno dobavo, se ne uporabljajo sprednji predpisi.

§ 7.

Pravica razpolagati z zalogami, dejanimi pod zaporo, gre središču za kavo po ukazilih mini-strstva za notranje stvari.

Hranilec mora pod zaporo dejane zaloge kave na zahtevo, ki jo je izdalo središče za kavo in odobrilo ministrstvo za notranje stvari, dobaviti mestom, ki jih oznameni središče.

Prevzemno ceno za zahtevano kavo določi ministrstvo za notranje stvari v porazumu s trgo-vinskim ministrstvom in finančnim ministrstvom, ako se ne doseže zlepa dogovor med središčem za kavo in tistim, ki ima pravico razpolaganja, ali ako se ta upravičenec ne more najti ali ako ne biva v tuzemstvu.

§ 8.

Kljub zapori smejo:

1. osebe, ki obrtniško v svojih prodajalnicah oddajajo kavo neposrednje porabnikom, prodajati žgano kavo po omejitvah §§ 12 in 23;

2. gostilničarji in točilni obrtniki oddajati kavo, da zadosté potrebi svojih gostov;

3. obrtniki, ki podelujejo kavo, porabljati kavo v tistih množinah, ki so potrebne za vzdrže-vanje normalnega obrata.

§ 9.

Oddajati sirovo kavo neposrednje porabnikom je prepovedano. Od te prepovedi morejo dovolje-vati izjeme politična deželna oblastva v tistih delih dežel, v katerih je v deželi običajno oddajati po-rabnikom sirovo kavo.

§ 10.

Zapora kave se konča:

1. z dopustno porabo (§ 8);

2. če jo oprosti središče za kavo (§ 7, od-stavek 1);

3. z izvršitvijo zahteve (§ 7, odstavek 2).

§ 11.

Izpreminjuje ministrstveni ukaz z dne 8. marca 1916. l. (drž. zak. št. 62) o uvedbi prevoznih potrdil za kavo, se določa, da izdaja prevozna potrdila za pošiljatve kave središče za kavo.

Kdor dobiva kavo iz kraja, ležečega izven ozemlja, v katerem velja ta ukaz, je dolžen ne-mudoma s priporočenim pismom naznaniti sre-dišču za kavo prihod kave z navedbo množine, nakupne cene in kraja hrambe, in na zahtevanje prepustiti dobljeno kavo.

Središče za kavo mora v 14 dneh po pre-jemu obvestila izjaviti, ali prevzame kavo ali ne. Prevzemno ceno določi ministrstvo za notranje stvari v porazumu s trgovinskim ministrstvom in finančnim ministrstvom, ako se ne doseže zlepa dogovor.

Železniška in parnoplovstvena podjetja so dolžna naznaniti vsako pošiljatev kave, ki vstopi

v ozemlje, v katerem velja ta ukaz, potem, ko je dobil ta ukaz moč (izvzemši prevozne pošiljatve), hkratu po predpisu obvestivši prejemnika, središču za kavo po namembni postaji ter navesti prejemnika in težo pošiljatve.

§ 12.

Kava se sme oddajati le na izkaznice o porabi kave (karte za kavo) ali na prejemalnice ali po predpisih, ki se izdajo na podstavi tega ukaza.

§ 13.

Karte za kavo se izdajo uradno, veljajo za eno osebo in za dobo 8 tednov, navedeno na kartah. Glasé se vobče na $\frac{1}{4}$ kg žgane kave in imajo odrezke po $\frac{1}{8}$ kg.

Za mesta, trge in industrijske kraje, ter za okoliše, kojih prebivalstvo potroši, kakor kaže izkušnja, več kave, morejo politična deželna oblastva odrediti izdajo kart za kavo, ki se glasé na $\frac{3}{8}$ kg in naj imajo 3 odrezke po $\frac{1}{8}$ kg.

Ministrstvu za notranje stvari je pridržano, da odredi za pripadnike določnih poklicev ali za posamezne kraje ali okoliše izdajo kart za kavo, ki se glasé na $\frac{1}{2}$ kg žgane kave in naj imajo 4 odrezke po $\frac{1}{8}$ kg.

Za posamezne dežele, v katerih je v deželi običajno oddajati naravnost porabnikom sirovo kavo (§ 9), more politično deželno oblastvo izdati karto za kavo na isto dobo alternativno na sirovo ali žgano kavo, pri tem je $\frac{1}{8}$ kg žgane kave enačiti 150 g sirove kave.

Otroci izpod 4 let ne dobivajo karte za kavo.

Karte za kavo imajo vobče veljavo le za tisto upravno ozemlje, za katero so izdane. Politično deželno oblastvo more z ukazom pripoznati tudi veljavnost izkaznic, ki so uvedene v drugem upravnem ozemlju, zlasti za občine na deželni meji.

Karte za kavo niso prenosne.

Izgubljene ali uničene karte za kavo se ne nadomeščajo.

Karte za kavo so javne listine; njih ponarejanje se kaznuje po kazenskem zakonu.

§ 14.

Karte za kavo se izročajo le osebam, v kojih gospodarstvu ni več nego 1 kg kave za vsako osebo, ki ima hrano v gospodarstvu — pri tem ni šteti otrok izpod 4 let.

Kdor zahteva, da dobi karto za kavo, mora na pristojnem mestu za oddajanje izkaznic o porabi kruha in moke ali, kjer niso uvedene take karte, na občinskem predstojništvu podati izjavo, ki obsegaj število pripadnikov gospodarstva, ki imajo hrano v gospodarstvu, izvzemši otroke izpod 4 let, in navedbo, da v njegovem gospodarstvu na dan izjave ni več nego 1 kg kave za vsako osebo, ki ima hrano v gospodarstvu, ne všteti otrok izpod 4 let.

Politično okrajno oblastvo naj izjavi, da so v izjavi zamolčane zaloge zapale v prid državi za preskrbo prebivalstva.

Natančnejša določila o uredbi in izročanju kart za kavo ukrene politično deželno oblastvo.

§ 15.

Kava se sme oddajati parabnikom le, če se predloži veljavna karta za kavo in če prodajalec odloči dobljeni množini ustrezajoče število odrezkov.

Ako se ne izpolnjuje ta predpis, se kaznuje to tako na prodajalcu kakor tudi na kupcu.

To določilo se ne uporablja na oddajanje podelane ali sicer za pridelek porabljene kave v gostilniških in točilnih obratih (gostilnah, kavarinah, kantinah i. dr.) in v slaščičarnah. Oddajati nepodelano, sirovo ali žgano kavo samo je prepovedano v teh obrtnih obratih.

§ 16.

Osebe, ki se docela preživljajo v človekoljubnih in dobrodelnih zavodih, samostanih, vojaških zavodih, v učiliščih in vzgojevališčih, prisilnih delavnicah, jetnišnicah, zavetiščih, taboriščih za begunce, ne prejemajo karte za kavo.

Politično okrajno oblastvo naj določi, za katere osebe so dani v sprednjem odstavku označeni pogoji.

§ 17.

1. Imetniki gostilniških in točilnih obrtnih obratov,

2. imetniki obrti, ki podelujejo kavo,

3. v § 16 imenovani zavodi,

smejo dobivati kavo le na prejemalnice, ki jih izda pristojno politično okrajno oblastvo ali oblastvo, ki ga določi.

Kdor zahteva, da se mu izroči prejemalnica, mora dokazati, da njegove zaloge ne presegajo potrebščine 8 tednov.

Politično okrajno oblastvo naj izjavi, da so v izjavi zamolčane zaloge zapale v prid državi za preskrbo prebivalstva.

Prejemalnice se izdajajo na množino kave, ki jo določi politično okrajno oblastvo, oziraje se na zaloge, in ki ustreza dokazani potrebščini za najdalje 8 tednov.

Namesto prejemalnice se lahko izda prosilcu na njegovo zahtevanje več prejemalnic, ki se glase na delne množine prisojene skupne množine.

Prejemalnice mora kupec izročiti prodajalcu, kadar prejme kavo.

V prvem odstavku, točka 1—3 imenovana podjetja in zavodi morajo pisati knjigo zabeležnico, koje vzorec more predpisati politično deželno oblastvo. Iz knjige zabeležnice mora biti razvidno vsakočasno stanje zalog ob začetku vsakega mesca, prirastek v teku mesca in vir dobave.

Knjiga zabeležnica mora imeti tekoče ošteviljene strani in se mora imeti vedno pripravljena na vpogled političnemu okrajnemu oblastvu ali osebam, katerim oblastvo to naroči.

§ 18.

Kdor obrtniško oddaja kavo v trgovinskem prometu, sme dobivati kavo od svojega prodajalca le na prejemalnice, ki jih izda politično okrajno oblastvo ali mesto, ki ga določi to oblastvo. Kadar prejme kavo, mora prodajalcu izročiti svojo prejemalnico.

Ob prvi zahtevi, se izdadó prejemalnica ali na delne množine glaseče se prejemalnice (§ 17) na množino kave, ki ustreza dokazani potrebščini

za najdalje 8 tednov, vštevši zaloge, ki so v zahtevnikovi posesti ali ki jih mora navesti.

Pozneje prejme zahtevnik novo prejemalnico le, ako predloži odrezke in prejemalnice, ter po meri odrezkov kart za kavo ali prejemalnic, ki so mu jih izročili njegovi odjemalci in ki jih mora oddati političnemu okrajnemu oblastvu ali mestu, ki ga določi to oblastvo, za dokaz svoje potrebščine, kadar zahteva novo prejemalnico.

§ 19.

Vsakdo je dolžen dajati oblastvu na zahtevanje pojasnila, ki so potrebna za preskušnjo podanih izjav predstojnikov gospodarstev (§ 14) ali navedene potrebščine (§§ 17 in 18) in za zagotovitev izvrševanja predpisov tega ukaza.

§ 20.

Vsakdo je dolžen na zahtevanje političnega okrajnega oblastva kakor zaupnik sodelovati v izvrševanju tega ukaza po ukazilih tega oblastva, izdanih na podstavi tega ukaza, ali po ukazilih mesta, ki ga določi politično okrajno oblastvo. Pri osebah, ki so v javni službi, je za to sodelovanje treba pritrditve njihovega službenega oblastva.

Zaupniki morajo ravnati brez ozira na osebo in po najboljši vednosti in vesti, ohraniti tajno zasebne razmere ali opravilne tajnosti, za katere so zvedeli, in, ako niso javni uradniki, obljubiti izpolnjevanje te dolžnosti.

Služba zaupnika je častna služba. Le iz važnih razlogov se more kdo odvezati, da se ne postavi za zaupnika.

§ 21.

Občine so dolžne sodelovati v izvrševanju tega ukaza.

§ 22.

Kdor odreče pojasnilo, ki se terja od njega v zmislu tega ukaza, ali dá nepravilno pojasnilo ali kdor drugače ravna proti določilom tega ukaza, tega kaznuje, ako dejanje ne spada pod strožjo kazen, politično okrajno oblastvo z denarno kaznijo

do 2000 K ali z zaporom do 3 mesecev, ob obtežljivih okoliščinah pa z denarno kaznijo do 5000 K ali z zaporom do 6 mesecev.

Ako se stori prestopok v izvrševanju obrti, se lahko razen tega odredi, da se odvzame obrtna pravica, ako so dani pogoji § 133 b, odstavek 1, lit. a, obrtnega reda.

§ 23.

Ukaz dobi moč z dnem razglasitve, izvzemši določila §§ 12, 13, 14 in 15 o kartah za kavo.

Dan, katerega dobre moč tudi ta določila, določi politično deželno oblastvo z razglasom v deželnem zakoniku in ukazniku.

Političnim deželnim oblastvom je pridržano, da ukrenejo do tega časa začasna določila za neposrednje oddajanje kave porabnikom.

Hohenlohe s. r.

Naznanilo

o zalogah kave (žgane ali sirove), ki so v hrambi podpisane,

po stanju 20. dne junija 1916. l.

Hranilčevo ime:

Kraj, kjer so vložene:

Dan, katerega so se vložile	Množina v kilo- gramih	Število vreč	Vrsta in znamenje	Navedba, ali sirova ali žgana kava	Naslov lastnika, oziroma tistega, ki ima pravico razpolaganja

Potrjujem namesto prisege, da so gornje navedbe resnične.

Hranilčev podpis:

.....

Vzorec priloga B.

C. kr. okrajno glavarstvo

Magistrat, občinsko predstojništvo

(Dan izdaje.)

Prejemalnica za kavo.

Ime (firma) upravičenega prejemnika:

Stojališče obrata (zavoda itd.):

ima pravico v času od do

191... dobiti kilogramov (ali vreč po 60 kg ali metrskih slotov) kave.

Uradni pečat.

.....
(Podpis.)

To prejemalnico je izročiti prodajalcu, kadar se vzame blago.

Ta prejemalnica je neprenosna.

Nasprotovanje se kaznuje na denarju do 5000 kron, z zaporom do 6 mesecev, eventualno z izgubo obrtne pravice.

Iz c. kr. dvorne in državne tiskarne.

